

Styringsstruktur ved Høgskolen i Østfold

Høringsuttalelse

Avdeling for lærerutdanning – Avdelingsstyret på vegne av de fagansatte

Uttalelsen tar utgangspunkt i høringsnotatet *Styringsstruktur ved Høgskolen i Østfold* (19.10.2020), innspill til denne fra fagseksjonene ved Avdeling for lærerutdanning (LU) og videre drøfting i Avdelingsstyret. Avdelingsstyret synes det er uheldig at det ikke har vært fagansattrepresentanter i arbeidsutvalg 2, men vi støtter klart notatets overordnede kommentarer om det har vært vanskelig å drive faglig ledelse ved høgskolen og utvikle institusjonen strategisk, og flere av tiltakene i notatet framstår som gode løsninger på dette.

Alle seksjonene på LU har fått meldt inn kommentarer til høringsnotatet, og er svært samstemte i de fleste av de viktigste innspillene. Denne høringsuttalelsen bygger primært på de punktene det er uttalt stor enighet om i innspillene, men vil også trekke inn mindre temaer som det er litt diskusjon om, og samtaler vi har hatt i lys av dette i Avdelingsstyret.

Fakultetsstyre

Så godt som alle seksjonene har innspill om råd/styre for de nye fakultetene, og er enstemmige i at dette må være et fakultetsstyre med vedtaksmyndighet – for virkelig medbestemmelse og forankring i organisasjonen (jf. argumentasjonen i notatets 5.1b). Flere kommenterer at lederen av fakultetsstyret ikke bør være en eksterntrepresentant, men helst en fagansattrepresentant som i avdelingsstyrene i dag. (Det kommer ikke fram noe argumentasjon i høringsnotatet for hvorfor arbeidsutvalget ikke vil ha en fagansatt til å lede). Mange melder også inn at det bør være flere enn 3 ansattrepresentanter.

I avdelingsstyret på LU har vi god erfaring med å ha eksterne representanter fra praksisfeltet som observerende og rådgivende medlemmer, og ser gjerne at disse får status som fullverdige utvalgsmedlemmer, men det bør ikke være mer enn 2 og vi tror ikke det vil være praktisk mulig å finne representanter som både har klar forankring i praksisfeltet og nok kunnskap om høyere utdanning og forskning til at de kunne lede et utvalg av denne typen.

Det er et godt endringsforslag i notatet å få inn en representant for de midlertidig ansatte. En seksjon melder inn forslag om representant fra de administrativt ansatte, og selv om det

er få administrativt ansatte som er tilsatt på avdelingene/fakultetene per i dag, er det en god idé å vurdere om de som jobber tettest på (slik som studiekonsulenter) burde hatt en stemme inn i fakultetsstyrene. Vårt forslag til styresammensetning blir dermed følgende:

4–5 fagansatte (minst én fra hvert institutt), 2 studentrepresentanter, 1 representant for midlertidig ansatte, 2 eksterne representanter, eventuelt 1 representant for administrativt ansatte. Det er bedre med dekanen som leder enn en ekstern representant, men styret bør helst ledes av en fagansattrepresentant.

Topptungt

Avdelingens ansatte er også samstemte i sine kommentarer om at den overordna ledelsen av høgskolen framstår alt for topptung i utkastet til styringsstruktur. Dette er noe av det som bekymrer seksjonene mest, både økonomisk og med tanke på at veien blir for lang, at det blir for mange mellomledd. Avdelingsstyret vil derfor melde inn et sterkt ønske om at det kuttes kraftig i direktørkorpset, slik også arbeidsutvalget selv er inne på (s. 12). Spesielt framstår det som overbyråkratisering å ha egen studiedirektør og egen forskningsdirektør når vi får prodekan for forskning og prodekan for utdanning, men de andre direktørrollene bør også vurderes sammenslått. Her refereres det i notatet til HVL (s. 12), som bør være en sammenlignbar institusjon med tanke på faglig profil (primært profesjonsutdanninger), og når disse har to direktører ('organisasjonsdirektør og direktør for økonomi og arealforvaltning'), er det vanskelig å se at vi skal ha behov for flere på HiØ, som også er en mindre institusjon. To prodekaner og to direktører høres helt passende ut for størrelsen på vår høgskole.

Argumentasjonen i notatet for at man ikke kan endre på direktørene fordi det ikke skal endres i støttetjeneste-organiseringa, kunne like gjerne gått motsatt vei; tung stabilitet i direktørlinjene nå kan gjøre det vanskeligere å få gjennom de endringene som skal gjøres – og det er ikke gitt at det blir lettere å endre dette på et senere tidspunkt.

Prorektorer og prodekaner

De som kommenterer dette, mener det er veldig bra at vi får inn prorektorer og prodekaner for både undervisning og forskning. Det virker som de fagansatte også har kjent på

manglende faglig-strategisk utvikling, slik høringsnotatet beskriver, og ser at dette grepet kan bedre situasjonen for de to sentrale arbeidsområdene til høgskolen – både forskning og utdanning hver for seg og i sammenheng. Beskrivelsene av arbeidsoppgavene til dekanatet er også gode, men vi har noen kommentarer:

I beskrivelsen av *prodekan for forskning* står det: «Drive overordnet strategisk og langsiktig kompetanseutvikling for å sikre at fakultetet til enhver tid har rett kompetanseprofil». 'Rett' er litt upresist, og det kunne vært lagt til «med tanke på å opprettholde akkrediteringer på masternivå» og «med tanke på forskningssatsingene på høgskolen». Det står også at prodekan for forskning skal «Gi råd til instituttledelsen ved tildeling av forskningstid til fagansatte», men under *Instituttleder* står det «Tildeling av forskningstid forankres hos Prodekan for forskning». Dette bør skrives klarere inn i prodekanbeskrivelsen; det vil trolig bli viktig med felles retningslinjer på fakultetsnivå for tildeling av forskningstid.

Under *prodekan for utdanning* står det at denne skal «Lede fakultetets programutvalg». Siden fakultetene har mange studieprogram gir ikke denne setninga mening med mindre det er tenkt at prodekan for utdanning skal lede alle programutvalgene, og dette kan ikke være praktisk mulig, spesielt med tanke på at stillinga også skal «ha hovedansvar for EVU ved fakultetet». Det står også at prodekan for utdanning skal «Samarbeide med de andre prodekanene for utdanning og PULS om utvikling av undervisningskvalitet og læringsmiljø ved HiØ», og her kan man undres over hvorfor PULS ikke er organisert sammen med lærerutdanningene (ev. direkte under prorektor for utdanning).

Et punkt som kan legges til her, er at dekanatet bør kunne ha noe mer personalansvar enn det som er skissert i notatet, f.eks. at prodekan for forskning kan være personalansvarlig for stipendiatene på fakultetet. Spesielt med tanke på at vi er en liten institusjon, framstår det som uøkonomisk ha såpass mange faglige ledere uten personalansvar.

Instituttledere og studieprogramledere

Seksjonene melder samstemt inn at vi trenger studieprogramledere på overordna nivå som jobber på tvers av fagseksjoner/institutt – dette er helt nødvendig for å drive de tverrfaglig sammensatte profesjonsutdanningene. For å få mest mulig lik struktur for de tre fakultetene, kan vi foreslå å erstatte 3 assisterende instituttledere på *Fakultet for lærer-*

utdanning og språk med 3 studieprogramledere (f.eks. én for barnehagelærerutdanning, én for grunnskolelærerutdanningene, og én som i hvert fall inneholder praktisk-pedagogisk utdanning – fagspesifikke, frittstående program kan ledes av instituttledere der faget hører til). Det viktige er at studieprogramlederne kan operere på tvers av instituttene. Om de bør være en del av ledergruppa på fakultet, kan diskuteres – det er viktig at vektingen av *forskningsledelse* i ledergruppene blir større enn i dag – men de bør kunne bidra med personalansvar for de fagansatte.

Vi deler arbeidsutvalgets tanker om at det helst skulle vært krav om høyeste faglige kompetanse til alle lederstillingene, men vi ser at det kan være nødvendig å fire litt på kravene til studieprogramlederstillingene for å få god nok rekruttering – ikke minst fordi disse også bør ha kunnskap om lærerutdanning og skole/barnehage.

Ett av punktene under beskrivelsen av arbeidsoppgavene for instituttleder viser i seg selv hvorfor den styringsstrukturen vi foreslår er nødvendig: Instituttleder skal ha «Programledelse for studieprogrammene ved instituttet». Siden lærerutdanninger vil gå på tvers av institutter, vil det ikke være mulig for en instituttleder, og heller ikke assisterende instituttleder, å ha ‘programledelse for studieprogrammene ved instituttet’.

De fleste som kommenterer stillingskategorien til disse mellomlederne, skriver fram *åremålsstillinger* som mest ønskelig, for å få nye tanker og tilnærminger inn med jevne mellomrom, men enkelte nevner også spesifikt styrken ved fast ansettelse, bl.a. for lange linjer og høyere forpliktelse til arbeidsoppgavene. I diskusjonene av dette i avdelingsstyret kom det fram at vi gjerne skulle visst mer om hvordan dette er ved andre sammenlignbare institusjoner. Med tanke på stillingenes innhold slik vi skisserer her, er det viktigst med åremålsstilling for instituttledere, men flere gode sider ved fast stilling for studieprogramledere, aller mest fordi det tar tid å sette seg inn i kompleksiteten til de største lærerutdanningene. Kanskje kan disse vurderes for åremål først, og deretter gå over til fast når den nye organisasjonsstrukturen har satt seg og det er klarere hva rollen skal fylle.

Barnehagelærerutdanningen

Pedagogikkseksjonen ved barnehagelærerutdanningen uttrykker bekymring for den foreslåtte styringsstrukturen med tanke på at hele bachelorstudiet for barnehagelærer-

utdanning er bygd opp av integrerte tverrfaglige kunnskapsområder i følge rammeplan og nasjonale retningslinjer – noe som også er meldt inn i høringsuttalelsen fra LU i Fase 1. I dag organiseres barnehagelærerutdanningen på tvers av fagseksjoner, i ny modell blir dette på tvers av institutter. Seksjonen skriver at «når en så uheldig problematikk er identifisert, følger en klar forventning om at ledelsen, og ansvarlige for ny organisering inkludert lederstrukturer, svarer med tydelige alternativ for håndtering av problemet», og dette støtter også avdelingsstyret. Vi melder her inn ett styringsstrukturelt forslag om å vie én av de skisserte studieprogramlederne til barnehagelærerutdanning, men det er viktig at denne seksjonen blir tatt med på råd i den videre prosessen fram mot omorganisering for å få flere forslag på bordet som kan støtte disse spesielt tverrfaglige studiemodellene.

Fagseksjoner

Fagseksjonene er ikke nevnt i utkastet til styringsstruktur, og noen av arbeidsoppgavene som seksjonsledere på LU har i dag, kan sikkert bedre ivaretas av instituttledere, men noen timer til fagseksjonsledere bør det trolig settes av i ny modell også. Denne funksjonen kan bli enda viktigere for faglig-sosial tilhørighet i de nye, større fakultetene, og fra seksjonene blir det meldt inn viktigheten av denne enheten for både daglig nærkontakt, undervisningskoordinering og faglig utvikling.

Generelt

Innimellom, og spesielt med tanke på at det ikke er noen fagansattrepresentanter i arbeidsutvalg 2, kan det framstå som at man i planleggingen av styringsstruktur glemmer litt at det er de fagansattes (og studentenes) undervisningsarbeid og forskning som ledelse og organisering skal være til for, og ikke motsatt. Vi har fått gode forskningsadministrativt ansatte og har i lang tid hatt høykompetente ansatte i studieadministrasjonen, f.eks. i eksamensadministrasjon og studieutvikling/-utredning. Mange ansatte melder inn at tettere kontakt med disse er et gode, og ønsker seg færre hemmende (og dyre) mellomledd i nivået over. Argumentasjonen i notatet for ikke å endre organiseringen av de administrative enhetene nå er klar, men det kunne også vært mange gode grunner til å se mer på denne organiseringa samtidig, spesielt med tanke på direktørstillingene.